

Ljudska domišljija in ustno izročilo sta o številnih gradovih in dvorcih napletla zanimive zgodbe, legende in mite o skritih zakladih. O našem gradu, gradu Ravne/Streiteben, ljudsko izročilo ni gostobesedno, saj se ni zapisala ali kako drugače ohranila nobena legenda o zakopanem zakladu. A kljub vsemu poslopja gradu Ravne 'skrivajo' neprecenljive in resnične zaklade – koroško kulturno dediščino.

Skupaj s Koroškim pokrajinskim muzejem smo v okviru projekta 'Na hribu grad, v gradu zaklad' odprli in spremenili pozabljene prostore gradu Ravne v privlačna prizorišča za promocijo naše lokalne zgodovine in prezentacijo virov pisne kulturne dediščine.

Vabljeni, da se skupaj odpravimo na potovanje skozi čas ...

Operacija spodbuja k večji promociji in trženju bogate kulturne dediščine, popularizaciji posebnih zbirk Koroške osrednje knjižnice in Koroškega pokrajinskega muzeja, ohranjanju kulturne, etnološke in tehniške dediščine in večji prepoznavnosti kulturnih in naravnih danosti Mežiške doline.

Za vsebino je odgovorna Koroška osrednja knjižnica dr. Franca Sušnika Ravne na Koroškem. Organ upravljanja, določen za izvajanje Programa razvoja podeželja RS za obdobje 2014–2020, je Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

Zloženska je nastala v sklopu projekta 'Na hribu grad, v gradu zaklad – odpiramo dveri zakladnice koroške kulturne dediščine', junij 2018.

Izdajatelj: Koroška osrednja knjižnica dr. Franca Sušnika Ravne na Koroškem, zanjo: mag. Irena Oder
Besedilo: Simona Vončina, jezikovni pregled: mag. Irena Oder
Fotografsko gradivo: Fototeka KOK in KPM

Naklada: 1000 izvodov, izvedba: Lepota oblike Lidija Smolar s. p.

Koroška osrednja knjižnica
dr. Franca Sušnika
Na gradu 1
2390 Ravne na Koroškem
Tel.: +386 2 87 05 421
www.rav.sik.si
knjiznica@rav.sik.si

Koroški pokrajinski muzej
Glavni trg 24
2380 Slovenj Gradec
Tel.: +386 2 62 12 520
www.kpm.si
info.sg@kpm.si

Na hribu grad, v gradu zaklad

ODPIRAMO DVERI
ZAKLADNICE KOROŠKE
KULTURNE DEDIŠČINE

Grad Ravne (Streiteben)

Na idilični prodnati terasi nad nekdanjim trgom Guštanj so sredi 16. stoletja Hebenstreiti zgradili dvorec

Streiteben. Skozi stoletja je grad menjal lastnike ter s številnimi prezidavami spreminjal svojo podobo. V začetku 19. stoletja (1809) je prešel v last plemiške družine Thurn-Valsassina, lastnikov pliberškega in guštanjanskega gospodstva ter fužin v Črni. Grof Douglas Thurn je dal dvorec po letu 1863 korenito prezidati v maniri historicizma 19. stoletja ter mu dal sedanjo neobaročno preobleko ter hkrati je ob gradu dal urediti grajski park v angleškem slogu.

S pričetkom 2. svetovne vojne je Reichstag Kärnten grad zapolnila, grofe pa razlastila. Med okupacijo je bila v dvorcu poleg nemške vojske tudi dekliška gospodinjska šola.

Takoj po osvoboditvi l. 1945 so prostore gradu preuredili za potrebe gimnazije. Leta 1949 se ji je pridružila še novoustanovljena Študijska knjižnica, ki je po zgraditvi novega gimnazijskega poslopja zapolnila grajske prostore. Kasneje se ji je v nekdanjih gospodarskih poslopih gradu pridružil še muzej. Po načrtih arhitekta Toneta Bitenca so izdelali opremo ter dozidali baldahin na stebrih pred glavnim vhomom. Zadnja obnova gradu Ravne za potrebe Koroške osrednje knjižnice je bila zaključena l. 2005 po smernicah Zavoda za spomeniško varstvo.

Skoraj pet stoletij, številni lastniki in vojne vihre so spreminjali podobo gradu. Prav ustanovam, ki so po osvoboditvi dobile prostore v grajskih poslopih

in mu dale vsebino, gre zahvala, da grad ni doživel usode prenekaterih in je še danes ponos Občine Ravne ter cele Mežiške doline.

Posebne zbirke na ogled javnosti

Grajsko pohištvo

Zbirka, ki danes šteje preko 40 eksponatov, predstavlja pomemben spomenik bivanjske kulture preteklih stoletij. Večina pohištvenih kosov je žal brez jasne provinience. Dragocenejši kosi pohištva so nastali v baročni maniri 17. in rokokoja 18. stoletja, večina kosov pa je precej mlajših in so datirani v stilna obdobja 19. in 20. stoletja.

Artoteka

Stalna zbirka slikarskih in kiparskih del predstavlja zelo zanimivo in heterogeno zbirko sodobne slovenske umetnosti 20. stoletja. Tone Kralj, Marij Pregelj, Jože Tisnikar, Gvido Birolla, Miha Maleš, Maks Kavčič, Ive Šubic, France Pavlovec, Ted Kramolc ... to je le nekaj imen iz dragocene zbirke, ki jo hrani knjižnica.

Faksimilirane in bibliofilske izdaje, Raritete, Miniaturke

V rokopisni zbirki hranimo poleg številnih zapuščinskih fondov znanih Korošcev (dr. Fr. Kotnik, Prežihov Voranc, J. Špicar, Fr. Ks. Meško, dr. J. Felaher, Luka Kramolc ...) tudi dragocene redke knjige in tiske. Ena najdragocenejših je originalen izvod **Dalmatinove Biblije** (1584).

Knjižnica hrani originalno izdajo največjega in najpomembnejšega dela Janeza Vajkarda Valvasorja **Die Ehre des Herzogthums Crain** (Slava vojvodine Kranjske) iz leta 1689, ki predstavlja vrh in hkrati sklep Valvasorjevega znanstvenega truda,

ter njegovo za Koroško enkratno in dragoceno delo **Topographia Archiducatus Carinthiae** (1688). V zbirki najdemo tudi Megiserjevo *Annales*

Carinthiae (1612), ki je izjemno pomemben vir za proučevanje Koroške. Ostale dragocenosti in prve izdaje postavljamo v posebno zbirko **Raritet**.

Na ogled so dragocene faksimilirane in bibliofilske izdaje: Brižinski spomeniki, Stiški rokopisi, Trubarjeva Catechizmus in Hišna postila, Škofjeloški pasijon, Prešernove Poezije, Valvasorjeva Slava Vojvodine Kranjske ter Topografija Koroške, faksimile Hrvojevega misala, Spominska knjiga ljubljanske plemiške družbe Sv. Dizma in mnoge druge.

Spominske sobe

Ogledate si lahko spominsko sobo slavista in etnologa dr. Franca Kotnika ter pisateljev Prežihovega Voranca in Leopolda Suhodolčana.

Grajska kapela

V pritličnem delu grajske kapele domuje lapidarij, zbirka kamnitih rimskih nagrobnikov, najdenih na območju občin Ravne in Prevalje. Večina eksponatov izvira iz rimskega grobišča Zagrad pri Prevaljah. Zbirka je del stalnih razstav Koroškega pokrajinskega muzeja (najave za strokovni ogled na upravi muzeja). Na balkonu grajske kapele pa lahko prelistate dragocene faksimilirane volumne Valvasorjeve *Bibliotheca Valvasoriana*.

